

Novi mediji i čitanje

**Tamara Zdravec, dipl. knjiž. i prof.
Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, odjel
Kulturologije.
Slavonski Brod, 17. lipnja 2014.**

Digitalni svijet – sigurnost?

privatnost

Uznemiravajući sadržaj

pedofili

cybernasilnici

medijska pismenost

ekstremizam

phishing

autorsko pravo

virusi

krađa identiteta

online reputacija

sexting

obmana

valjanost i ispravnost podataka

JESTE LI ZNALI ?

Jeste li znaliundefined.avi

- 1 980 416 redovnih korisnika interneta
- 67% kućanstava posjeduje računala
- 73% djece (4. – 8. raz.) ima iskustva u korištenju interneta
- 48% djece (4. – 8. raz.) koja ne posjeduju računalo kod kuće ipak koriste internet
- 58% djece (4. – 8. raz.) je svakodnevno na internetu
- 26% djece (4. – 8. raz.) je jednom tjedno na internetu
- 1 625 340 Facebook korisnika
  - $\frac{1}{4}$ su djeca u dobi 13 do 17 godina
- 85% (15 do 30 god.) korisnika interneta

(istraživanje GfK YOUTH ON LINE 2011)

Istraživanje YOUTH ON LINE 2011.

(15 – 30 god., 1.095 ispitanika; proljeće 2011.)

Računalo u vlastitom kućanstvu:

- Gotovo 70% ima laptop / notebook
- Oko 60% ima i klasičan desktop
- Pocket PC / netbook ima manje od 10%

Mjesto korištenje Interneta:

- Gotovo svi ga koriste kod kuće (96%).
- Blizu 50 posto koristi ga i putem mobilnog telefona.
- Na Internet preko mobilnog telefona idu više muški nego žene (52:41%).

Učestalost korištenja Interneta:

- Gotovo 80% ide na Internet svakodnevno.
- Više muškarci nego žene (91:85%).

Istraživanje YOUTH ON LINE 2011.

(15 – 30 god., 1.095 ispitanika; proljeće 2011.)

Procjena vremena provedenog na Internetu:

- Više od polovine mladih provede na Internetu između 1 i 4 sata dnevno.
- Oko četvrtine ih je na internetu i preko 4 sata dnevno ...

Najčešće aktivnosti na Internetu:

- Komunikacije (e-mail / preko 80%, društvene mreže / preko 70%, "chat" / preko 60%)
- Prikupljanje informacija (praćenje novosti / preko 80%, traženje informacija / oko 80%)
- Preko 50 % zastupljeno je još gledanje videa

Istraživanje YOUTH ON LINE 2011.

(15 – 30 god., 1.095 ispitanika; proljeće 2011.)

Kojem masovnom mediju u Hrvatskoj najviše vjeruju:

- Internet **48 %**
- Televizija 29 %
- Dnevne novine 12 %
- Radio 6 %
- Ostalo 5 %

Jeste li znali da u Hrvatskoj djeca u dobi od 11 do 18 godina

- 49% djece bez nadzora i prisutnosti roditelja koristi internet
- 60% djece izjavljuje da ih roditelji poučavaju o opasnostima na internetu, dok 36% roditelja ne zanima što rade
- 81% djece koristi internet za komunikaciju (chat, e-mail, društvene mreže, skype,...). Učestalost:
  - 41% svaki dan
  - 37% nekoliko puta tjedno

Vremenski:

- 43% - cca 1 sat potroše na komunikaciju
- 35% više od dva sata komuniciraju
- E-mail:
  - 47% djece posjeduje jednu e-mail adresu
  - 37% više e-mail adresa
  - 6% nema e-mail
  - 59% djece tvrdi da roditelji nemaju pristup njihovom e-mailu, 22% da

Znamo li s kim razgovaramo?

U digitalnom svijetu možemo biti bilo tko!!!

Djeca i mediji

Djeca i mediji

- Djeca u prosjeku provedu 60% više vremena pred TV-om nego u školi.
- Prosječno dijete u zapadnim zemljama je izloženo količini između 20 i 40 tisuća reklama godišnje.
- Trogodišnje dijete je u stanju prepoznati robnu marku.
- Američka djeca u dobi između 4 i 12 godina samostalno troše između 10 i 30 milijardi godišnje, a utječući na roditelje još i peterostruko više.

Djeca i mediji

- Djeci su tehnički sve osposobljenija za korištenje medija, a nemaju dovoljno edukacije za razumijevanje njihovih pozitivnih i negativnih strana (selektivnost).
- Umjesto subjekata postaju objekti.
- Mediji postaju konkurencija čitanju i učenju, umjesto da budu nadogradnja školovanju.
- Mediji nude nove uzore, često rušeći autoritete roditelja, nastavnika...
- Mediji postaju “nekontrolirana” platforma za promicanje nasilja.

Što ćemo činiti?

- Kako u tim novim okolnostima:
- - približiti im knjigu i motivirati ih za čitanje književnih i neknjiževnih tekstova
- - osvijestiti ih da je čitanje temeljna intelektualna vještina koja im omogućava ovladavanje sadržajima svih nastavnih predmeta i uključivanje u cjeloživotno učenje i uočiti smetnje i interese učenika vezane za proces čitanja.

- U nastavnim kurikulumima valja definirati ciljeve čitanja i treba donijeti dijelom otvorene popise cjelovitih djela za čitanje i obradbu.
- Ustrojem nastave hrvatskoga jezika i književnosti treba pridonijeti oblikovanju i izgradnji budućeg čitatelja.

- Treba educirati sve učitelje o radu s novim medijima.
- Treba razviti društvenu i profesionalnu svijest da su svi u sustavu odgoja i obrazovanja odgovorni za poučavanje čitanja.

- Valja poučiti učenike strategijama čitanja, nužno neophodnim za cjeloživotno učenje.
- Misija učitelja je osposobiti učenike za učenje iz tradicionalnih i elektroničkih izvora znanja.
- Treba poboljšavati kompetencije učitelja i nastavnika sustavnom i standardiziranom edukacijom.

Vrijednost čitanja

Čitanje je najstariji oblik čovjekove kulturne djelatnosti, temeljno sredstvo obrazovanja i spoznavanja svijeta. Tko zna čitati, može i učiti. (Rosandić, 2005.)

Vještina čitanja razvija se čitanjem baš kao i druge vještine. Želimo li poboljšati vještinu čitanja i unaprijediti tehniku – čitat ćemo češće. (Pavličević-Franić, 2005.)

Uloga knjižničara

čitanje

mediji

U ovom kompleksnom svijetu potrebno je više od dobre škole kako bi se obrazovala djeca. I potrebno je više od dobre obitelji. Potrebno je da ove dvije najvažnije obrazovne institucije rade zajedno!
Dorothy Rich, author of MegaSkills®